

עשה ספד בלע"ז בהעתקת דינים מהספר אגרות משה שלי, והוא איסור אף אם היה התרגום ראוי שבזמננו ליכא מי שיכול לומר ולהדפיס פסקים בלא באור ומקורות, וכבר בקש ממני רשות איזה אינשי מכאן ואמרתי שאיני נותן רשות על זה. וגם נמצא שלא העתיק כראוי ויש כמה דברים בטעותים וכמה דברים שגורמים לטעות שזה עוד גרוע ביותר, וגם להעתיק התשובות ממש פשוט שהוא חסרון גדול ליתן הפסקים לאינשי דעלמא שאינם ת"ח שיבואו לדמות מלתא למלתא ולכן אני מוחה בכל תוקף שיש למחות.

והנני זקנד אוהבך בל"ג,

משה פיינשטיין

סימן צב

ביאור התוס' ביבמות י"ד גבי בת קול

יום א' ד' שבט תשי"ז

מע"כ בני הרה"ג מוהר"ר שלו' ראובן נ"י שלו' לך ולתורתך.

מה שהקשת על תירוץ התוס' ביבמות דף י"ד ע"א ד"ה דבי יהושע דבת קול דהלכה כר"א לא יצאה אלא לכבודו עכ"פ הרי אמר הבת קול וא"כ אמת הוא אם אך יש לסמוך על ב"ק כדסובר תירוץ זה ומה לנו הסיבה מפני מה השיבו מן השמים וגם האמר הבת קול גם מה שלא ביקש שאמר הלכה כר"א בכ"מ, הנה אמרו חז"ל שאלו דברי אלקים חיים ונמצא שבעצם למד התורה ליכא דבר שאינו אמת בדברי חז"ל בין בדברי ב"ש בין בדברי ב"ה וכן בין בדברי ר"א וכדומה בכל התנאים ואמודאים וכולם ניתנו מרועה אחד ונמצא שאינו דבר שקר מה שאמר הבת קול שהלכה כר"א כיון שגם דבריו אמת בעצם אף שלמעשה בעוה"ז נאמר שנפסוק כהרבים ומטעם זה אנו מברכין אשר נתן לנו תורת אמת אף כשלומד אז דק דברי ב"ש ודברי היחיד וכן רק כשראו ב"ד אחרון דברי היחיד יכולין לחלוק על ב"ד הראשון ואם לא שמצאו דברי היחיד הראשון לא היו האחרונים יכולין לדחות דברי הראשונים מדעת עצמן אא"כ גדול בחכמה ובמנין כדאיתא בעדיות פ"א מ"ה לפי' הראב"ד והוא שייך דק כשגם דברי היחיד הם דברי אמת ורק שנדחו מלעשות כמותו למעשה מחדוש התורה להטות אחדי רבים. ולכן בשביל כבודו דר"א לא אמד הבת קול גם צד השני שהדי אין הכרח להבת קול לומר כל הדברים דברובא דרובא פעמים אינו משיב כלל בדברי תודה ולכן אף כשהשיב מפני כבודו של ר"א לא אמר כל הרברים אלא מה שהוא לכבודו של ר"א שהלכה כמותו בכל מקום בעצם הלמוד שהרי

על מה שהפסידו שודאי אינו רוצה דהתם נתן בידים ולא על מה שנגרם איסור בהפסד לעצמו שבזה לא שייך שלא איכפת לו בהאיסור שנאסור בשביל זה.

והנה הא יש קושיא גדולה בהא דלידרוש דאונס שדי הא אף שאונס שרי הוא רק כשלא הלכה האשה למקום שיאנסה אבל ודאי כשתלך האשה למקום שיאנסה אין זה אונס וכיון שאם תנשא היום יבא ההגמון ויאנסה איך אפשר להחשיב זה לאונס, ואף אם שייך להחשיב אונס לענין להתידה לבעלה לא שייך להחשיב אונס לענין האיסור אשת איש שתעבור, וא"כ תמוה על הגאון מהרי"ל דיסקין עד שמקשה קושיא קלושה ומזרה יקשה קושיא זו החמורה, ולכן משמע שאין זה מפי הגאון מהרי"ל זצ"ל דאם ניחא שבשביל עקירת התקנה ראו חכמים להחשיב זה לאונס גם לענין להחיר ליכנס להאונס מאי הוקשה לו מצד לפנ"ע לההגמון. ואני בחדושי יישבתי שפיר בעזה"י.

*

ומה שכתבתי דמחוייבין לחלל שבת להציל המאבד עצמו לדעת הוא בלא פקפוק, והמ"ב סי' שכ"ח סקל"א לא שייך לענין זה דהרמ"א שם סעיף י' כתב שאין לחלל שבת כדי להציל את האחד מעבירה אפילו עבירה גדולה וע"ז כתב דאם אפשר לחוש שלא יעבור העבירה אלא יהרג צריך לחלל שבת דהרי הוא זה חלול בשביל פקוח נפש שחייבה תורה ואין זה חטא בשביל שיזכה חברך, ובשאר עבירות אם יודע שיחמיר הנאנס ולא יעבור בין מחמת שסובר שמותר להחמיר כשיטת התוספות עבודה זרה כ"ז ע"ב ד"ה יכול בין מחמת שאינו יודע שהדין הוא שיעבור ואל יהרג אבל סתמא תלינן שיעבור והוי חלול שבת כדי שיזכה חברך שזה אסור, ובאלו ג' עבירות שיהרג ואל יעבור הוא מסתפק וכתב בלשון אפשר דכיון דמחוייב ליהרג ולא לעבור בשביל קדוש השם ליכא בזה חיוב הצלה כיון שהוא מניעה מקידוש, אך שמ"מ בחול מספק יש לחייב להציל אבל בשבת אם ליכא חיוב להציל איכא איסור שבת מספקא ליה, אבל מסתבר דמחוייבין לחלל שבת דהרי בספק פ"ג נמי מחללין.

והנני ידידו,

משה פיינשטיין

סימן צא

איסור לפרסם קיצורי דינים ופסקים מספרי תשובות וגם לתרגם תשובות ללשון המדינה

בע"ה

מע"כ נכדי אהובי הרב הגאון מוהר"ר שבתי אברהם שליט"א שלו' וברכה לך.

אף שאני כותב עתה תשובה ארוכה בדבר השמות אבל מכתבי זה הוא בקצור בדבר ששמעתי שאחד